

— 6) *H. på årorna*, under rodd hålla årorna stilla upplyftade öfver vattnet. *H. på hanen*, hålla fingret på trycket af en bössa, färdig att trycka af; (fig. fam.) hålla sig väl beredd till ögonblickligt anfall eller försvar, vid första tillfälle. — V. a. 1) Låta hvilat. *H. sina trötta lemmar*. *H. hufvudet på en kudde*. (Fig.) *H. sina ögon på något*, med nöje fästa sina ögon derpå. — 2) Förskaffa, gifva hvilat. *Den gröna färgen h-r ögonen*. *Förströelse h-r sinnet*. — *H. sig*, v. r. Gifva sig, taga, hämta hvilat. *H. sig efter arbetet*. — Syn. Rasta.

HVILD, vi'ld, a. 2. (egentl. part. pass. af *Hvila*, v. a.) Som genom hvilat fått hämta krafter. *H-a hästar, trupper*.

HVILKEN, m. o. f. **HVILKET**, n. pron. a. o. s. relat. o. interr. (genit. *Hvilkens*, *Hvars*, m. o. f. *Hvilkets*, n.; pl. nomin. *Hvilka*; genit. *Hvilkas*) 1) (relat.) a) Hänför sig till ett föregående ord eller en föregående mening. *De, h-kas pligt det är att lyda*. *De säga, att han är dum, h-et jag också tycker*. — b) Uttrycker tvifvel, ovisshet. *Jag vet ej, h. det är*. — 2) (interr.) Brukas, för att fråga, hvad det är för en person, sak, dess namn, egenskaper. *H. är denne man? H-et val tror du vara det bästa?* — 3) Nyttjas äfv. ofta vid utrop af beundran, o. s. v., t. ex.: *H. man! H. vigtig förändring!* — 4) *H. som*, den som, eho som, t. ex.: *H. som kommer, får sig en släng*.

HVILKENDERA, m. o. f. **HVILKETDERA**, n. pron. a. o. s. relat. o. interr. (genit. *Hvilkenaderas*, *Hvilketderas*) Hvilken af dem. *H. af begge bröderna är det? H-s är boken?*

Anm. Ordet är sammansatt af *Hvilken* och *Dera*, ford. *Theira*, gam. genit. af *den* ell. *then*.

HVILOBÄDD, m. 2. Bädd att hvilat på. — I samma mening brukas äfv. *Hvilobänk*, *-plats*, *-ställe*, *-säng*.

HVILODAG, m. 2. Dag, då man får hvilat. — I samma mening brukas äfv. *Hvilostund*, *Hvilotimme*.

HVILOKAMMARE, m. 2. pl. — *kamrar*. 1) Se *Sofrum*. — 2) (fig.) Graf, grift. *De dödas h-mrar*. — I samma mening brukas äfv. *Hvilorum*.

HVILOPUNKT, m. 3. 1) Punkt, der något är understödt. — 2) (fys.) Punkten, der en häfstång är understödd.

HVILOSOFFA, f. 1. Soffa, att hvilat på.

HVILOSTOL, m. 2. Stol, gjord att hvilat uti.

HVIMLA, v. n. 1. Sägés om en stor myckenhet, som rör sig fram och åter på samma plats. *Folket h-r på torget*. — Brukas dock oftare om sjelfva platsen, t. ex.: *Torget h-r af folk*. *Gatorna h. af människor*. — *Hvimla* betyder ursprungligen Röra sig i en krets, gå omkring; deraf *Himmelkantig*. — *Hvimlande*, n. 4. [Vimla.]

HVIMMEL, n. 3. 1) Hvimlande. *Hvilket h. af folk!* — 2) Människor eller andra föremål, som hvimla på ett ställe. *Gifva sig in i hvimlet*. — Har sammansättningen Folkhimmel. [Vimmel.]

HVIMMELKANTIG, a. 2. (Jfr. *Hvimla*) 1) Yr i hufvudet. — 2) (fam.) Drucken. [Vimmelkantig.]

HVINA, v. n. 3. Impf. sing. *Hven*; pl. *Hveno*. Saknar Sup. och deraf formerade tempora. Sägés om det gälla, hvisslande, uthålliga ljud, som uppkommer, då vissa föremål fara med mycken hastighet genom luften; äfv. om sjelfva luften, då

den med stor häftighet drifves förbi hörn eller höga och smala föremål, eller genom mycket tränga ställen. *Kulorna h. om öronen*. *Stormen h-ner om knutarna*. *Vädret h-ner i de nakna grenarna, i tacklingen*. *Blåsten far h-nde genom gatorna*. — *Hvinande*, n. 4.

HVIRFLA, v. n. 4. 1) Med stor hastighet drifvas omkring i krets. Äfv. säges *H. omkring*. Brukas isynnerhet om vatten, stoft, dam o. d. — 2) Slå hvirvel på en trumma. — *Hvirflande*, n. 4.

HVIRFVEL, m. 2. pl. — *hvirflar*. 1) Krets, hvori något drifves omkring med stor hastighet. *En h. i vattnet*. *En h. af stoft kom farande*. *En h. af rök, af dam, af eld*. — Bildar sammansättningar: *Vatten-, Hafs-, Ström-, Väder-, Stoft-hvirvel*. — 2) Det ställe på hjessen af ett människohufvud, der håret ligger liksom i en hvirvel rundt omkring en punkt. — 3) Det ljud, som uppkommer, då en eller flera trummor slås oupphörligt med jemt och tätt på hvarandra följande, liksom darrande slag. *Slå en h. på trumma*. — Har sammansättningen *Trumhvirvel*. — 4) (fig.) En så stor myckenhet af något, att man deraf blir liksom förvirrad. *En h. af nöjen, lustbarheter*.

HVIRFVELDYKARE, m. 3. Insekt af Skalbaggarnes ordning, dubbelt så stor som en loppa; simmer i skaror omkring på vattenytan, under snabba och lifliga rörelser. *Gyrinus natator*.

HVIRFVELHAKE, m. 2. pl. — *hakar*. (skepp) En vid ett block fästad hake, som kan vridas rundt omkring. Kallas äfv. *Lekare*.

HVIRFVELSNÄCKA, f. 1. Se *Vingsnäcka*.

HVIRFVELVIND, m. 2. Orkanlik vind, som drifver omkring luften i en ring.

HVIRFVELVIS, adv. I hvirflar.

HVISKA, v. n. 1. Uttala något helt tyst, utan tillhjälp af rösten. *H. en något i örat*. *H. fram ett ord*. *H. med hvarandra*. *H. ett par ord till någon*. — *Hvisskande*, n. 4. o. *Hvisskning*, f. 2.

HVISKARE, m. 3. En, som hviskar eller är fallen för att hviska.

HVISKLEK, m. 2. Sällskapslek, då man hviskar hvarandra något i örat.

HVISP, m. fl., se *Visp*.

HVISSELPIPA, f. 1. Pipa, hvarmed frambringas ett hvisslande ljud, vanligtvis begagnad att dermed gifva tecken.

HVISSLA, v. n. o. a. 1. 1) Sägés om det ljud, som en människa frambringar, då hon sammanhåller läpparna, så att de endast lemna en trång öppning, genom hvilken luften hastigt pressas fram. *H. en marsch*. *H. åt någon*, genom hvissling gifva tecken åt någon; äfv. på sådant sätt gifva honom sitt ogillande tillkänna. *H. fram*, genom hvissling framkalla. *H. út*, se *Uthvissla*. — 2) Sägés äfv. om vissa naturljud, som likna en människas hvissling. *Vädret h-r i tackel och låg*. — *Hvisslande*, n. 4. o. *Hvissling*, f. 2.

HVISSLARE, m. 3. En, som hvisslar, ofta höres hvissla.

HVIT, a. 2. Benämning på den klaraste af alla färgerna, eller den, som af dem alla återkastar de flesta ljusstrålarna. *H. som snö, mjölk, som en svan*. *H-a tänder*. *H-t papper*. *H-a penningar*, silfvermynt. *Gifva en svart på h-t*, något skriftligt. (Fig.) *Göra h-t till svart och svart till h-t*, förblanda rätt och orätt, sant och falskt; framställa något i motsatt dager till rätta förhållandet. (Bot.) *H-a pigor*, se *Kamillblom-*